

ДАВНО це було, може, зо сто літ тому. Мав господар багато поля, чотири пари коней. Велику садибу, а у ній хорошу дружину. Вона народила йому дві доньки, мов зірочки. Софія вже дівувала. Галинка ж ще гралася зі своєю подружкою Христинкою в ляльки.

Софія (про таких кажуть — кров з молоком) була високою, стрункою, з миловидним личком, пишним бюстом. Не одного парубка зводили з розуму її голубі, здавалося б, такі бездонні очі, ніжні ямочки на щоках.

Та не кожен відважувався підійти до неї, тим більше, постояти під зорею. Бо хоч і мала дівчина лагідну вдачу, але не терпіла чванькуватих, брехунів, тих, хто так любив сам себе похвалити.

Давно вже дівчина помітила, що сусідський Степан подовгу очей з неї не зводить. Малою росту, завжди якийсь неохайний і на вроду непоказний. Він нічим не викликав дівочої цікавості, хоч і мав золоті руки. Частенько бував у них вдома. Бо робив то двері, то віконні рами.

— Славного зятя буду мати, — казав, підпивши, на вулиці Митро, інколи і в присутності юнака.

— Софіє, скажи, а чи підеш ти за мене? — насмілювався якось запитати хлопця.

— За тебе? — засміялася та. — Лише тоді, коли молодість мине, а кращого не стріну.

В самої ж думка за думкою линули до статного, чорнявого Олексія. Вуста ще і досі, здавалось, шаленіли від його терпко-солодких поцілунків.

Поглянувши на Степана, Софія мимоволі затулилася. Очі його стали мовби каламутними. Дівчина інтуїтивно відчула небезпеку. А ввечері, пригорнувшись до грудей коханого, Софія розповіла про цю розмову.

— Не тривожся даремно, люба. Ми цьому горемолодому швидко відіб'ємо бажання свататись до тебе.

Він ніжно пригорнув її, наче хотів затулити від усього світу і від біди, яка чатувала поруч. Бо у дровітні сидів Степан і, дивлячись, як милується пара, ледве стримував гнів. Тоді в його свідомості і зародив-

ся зловісний план помсти: «Якщо не моя, то вже нічия».

... Того квітневого ранку, здавалось, ніщо не відчувало біди. От лише ворони, як ніколи, цілими зграями, кружляли над селом.

Олені щось нездужалося, і вона залізла на піч.

собака. Пролетіла, каркаючи, ворона, затуляючи собою сонце. Відігнавши від себе, мов примару, чорну зажуру, Софія ступила до затопленого льоху, звідки вони напували коней.

Раптом її очі розширилися від жаху. До неї з по-

спробу врятуватися, так і Софія, ляшуючи криваві сліди, кинулась до дороги. З рани на животі струменіла кров. Руки, порізані до костей, вже не могли її спинити. Дівчина, вибиваючись з сил, ледве добралася до хати.

— Ой, мамочко, нема вже твоєї Софії, — мовила і непритомна впала на долівку.

Побачивши це, Олена зомліла.

— Люди, рятуйте, — кричали Галинка з Христинкою, — Софійка вмирає!

На їх крик в хату вскочив сусід. Немало страхіть довелося йому пережити, а таку картину бачив уперше.

"Який нелюд міг таке вчинити?" — билося одне в голову. Не маючи чим затулити рану, Іван з полиці вхопив буханець хліба. Поклав його дівчині на животі і тісно перев'язав рушником. Кинулись до лікарні. Та рятунку вже не було: Софія дорогою померла.

— Прости, Олексійчику, що не стала для тебе дружиною. Прости мені за всіх ненароджених наших синів.

Ці слова не раз ще відгукнуться нестерпним болем у серці хлопця, якого

не було тоді поруч.

А Степан, нарешті, усвідомив, що накоїв. Викинувши ножа, бігцем подався до постерунку.

... Минали дні за днями. Бідна мати не знаходила втіхи ні в роботі, ні в меншій дитині. Чи не щодня йшла на могилу дочки. Припавши до землі, не стримувала гіркого ридання. Частенько обезсилена засинала тут.

... Давно минули ті часи, а люди з покоління в покоління передають цю трагедію, що вже більше нагадує легенду. Бо розповідають, що і в наші дні в ніч після смерті дівчини небо ясне і зоряне-зоряне. Кажуть, що це краплинки крові, які так рясно пролились, стали яскравими зірками і піднялись у високе небо.

Коли ж зима закликає до танцю усі хурделиці, а вітер, надувши свої від морозу червоні щокі, тужно голосить, старожилам чується ридання. Ніби душа померлої від горя Олені і досі оплакує свою дочку. А може, це Софія тужить за своїм коханим, з яким її так підступно розлучили...

Тетяна ДУБИЧ.
с. Іллін.

ПОМСТА

Майже легенда

А Софія, накинувши хустку на голову, сказала:

— Мамо, ви вже полегште, а я піду напою коней. Взяла відра — і рипнули за нею сінешні двері.

Надворі дівчина на мить спинилась. Подивилась на річку, що так розлилася, і подумала про свого Олексія: "Як він там, в дорозі, аби вже вертався швидше". Минуло два дні, як він кінми з її батьком рушили за саджанцями для їхнього саду.

Десь тривожно завив

жем наближався Степан. Наліті кров'ю очі, якась дивна усмішка, подібна більше до гримаси, робили його лице мовби божевільним. Він ривком кинувся до неї і заніс ножа над головою. Дівчина, як могла, боронилася. За інших обставин легко б впоралася з ним, адже проти неї він був курдуплем. Але гостро вичочений ніж, якого міцно тримав у руках її кат, був для неї недосяжним.

Наче пташка, смертельно поранена, робить